

ואו נשמעה שריקה איומה ופגז ענקי גדול כסלק בהמות התקרבו... חושש... נשטף כל החלל בלהבה אדומה וכאילו חש בהתפלצותי הכמוסה סב בו ברגע על עקביו וטס בדורדור שרשרות הישר למחסה צברים ועפר. וברגע ההוא נשמעה נהמה עמומה ושניה לאחריה החלו רצים לעברנו עשרות דחלילים מרדשים ומוזעים. רוביהם מקשקשים על המימיות. איתם מתלבטים בין הרגליים ופניהם אפורות מאימה. אחו אחד הם משתסחים מאחורי הסוללה, משליכים את נשקם לצדדים וטומנים את ראשם בין הכפותיים. ובאיתו רגע ידעתי בוודאות הברק את הרעם שהפסדנו את המלחמה. ראיתי את בני כל הארץ הו מתרוצצים כחפרפרות בין החולות. ראיתי דם, ראיתי הרס, ראיתי גמלים בתל-אביב, גולה וסמטאות. הבנתי בבהירות איומה שכל זה היה רק מיקסם שעת חסד קטנה בהסטוריה ועתה הוא הזמן להתעורר ולהרדף בחולות צהובים עד הברקת המאכלת השחווטה לתמיד.

עדיין היינו שוכבים. דבוקים קרקע בלהיטות ומפרכסים בעוית בכל פעם שמשוהו היה חולף בטיפטוף על החולות. הייל מלואים אפור צדעיים היה מוטל לצדי; ראשו תחוב בכובע הסמבל והיה מיבב על אשה ושלושה ילדים. הפגזים היו מתנפצים כמה מאות מטרים לפנינו — משמע שאינם מטהחים אלינו כלל! הרמתי את פרצופי סנטימטר או שניים וצעקתי בקול נרגש: "הי, ברנש, מה קרה לך?"
"למה אתה מחכה, קום תחפור עמדה לשנינו!" נשמע קול מוכר.
"קודם כל עלי להקים את הקשר", אני מסנן מביין שיני.
"עזוב את הקשר!" הוא מפמבם מתוך החול, "קח את האת ותתחיל לחפור!"
גופי המכחך מהתרעדות מתמרד. איכשהו אני חולץ את האת ושרוע על בטני אני מעיף

של חולות ושממה — הדרך למוצב הכבוש.
אנו עוברים הלאה
הבורות מתחילים לעשן. פה ושם פוזרים מקלעים, מימיות ותחמושת. באחת הבורות יושב חייל, רגליו מקופלות תחתיו מבלי שידע אם מחוברות הן עדיין אם לאו.
אנו עוברים הלאה
השמש מתחילה ללהט. אוף פושט את הסגין עם דרגות הטרן וכורכו לראשו. הרמנו פגז. הוא נאה וחדש; מדוע לא התפוצץ? הרמנו נעל; משום מה היא כבדה מהרגיל — הנעל אינה ריקה.

אנו עוברים הלאה
עתה מסתמן המוצב. נראים פרצופים מוכרים: גדר ועליה חייל, רגלו האחת מתדלדלת, נוגעת ואינה נוגעת באדמה.
פגז היה חייל
אבל כדור שרק
נועד הוא בשבילו
ליד כניסת המוצב יושבת קבוצת חיילים ופוצחת קופסת אפונה.
אנו עוצרים

איזה בוקר נפלא! השמש מפזרת את צינת המדבר. התרמילים מלאים שלל. דודו מנסה להחליף מקלע קרל גוסטב בחפיסה של תמונות זימה. על כורסת הספר, מול מראה ענקית, יושב ליפו הלץ ומתגלח בתער שלל. בכל הפקרות עליה; יושבים בכורסאות, מעשנים סיגריות "הוליבורד", אוכלים בוליביף, נוגסים בלבנים של חלבה ונהנים משני אורגנים

ולפתע, כפרץ של יהלומים לזהטים, החלו גטוס מחושך אל חושך מחרוזות של קליעים וזהרים. כגחליליות, קלושות מלפגוע אף בזבוב.

העושים שמות בשירת ערבושים. ליד מחסן הנשק מתקבצת חבורת "הפייטרים" ומעלה את גירת האתמול באותה לא-איכפתיות מופגנת של זאבים ותיקים. לאחר היסוסים לא מעטים אני מפלס לי מקום ומתיישב זבנק!!! לזהט כמפוח מעיפני מקומי מדדה על רגלי האחת כתרנגול שחוט. רימון... נפגעי... "להתרחק! להתרחק!"

ידיים אמיצות מרימותני; מעגל חסוף של פרצופים ספק נפחיים, ספק מבודחים נערם סביבי. "שום דבר, שום דבר, הפליט כדור, שיחק בקרל גוסטב והפליט כדור. שקט! איך אתה מרגיש? תחזיק מעמד — האמבולנס תיכף יבוא."

באמבולנס הגיע. על כפיים אני נישא פנימה, חולף כמו שכרון על חולות צהובים, קרע ים ומחסומים. כתובות באנגלית וערבית "רפיה". קסרקטין ענקי. מרפאה גדושת מכשירים ומצוחצים להזריד. רופא כולו התרפסות וצרפתית חש לקראתנו: "ברחו, ברחו הכלבים. היהוד טוב, טוב, טוב."

אחיות מרחפות כמלאכים. זונחות את הפצוע המצרי הנקרע בכאביו וחשות אל אחורי הפצועים. המזרק מחומם ומוכן. חזה משתכשך כמו ים. פניצילין, תחבושת סטרילית ומסירות מדהימה — לדרך!

בית-הולים של שדה. אהלים עצומים והמון פצועים וגונחים. שוב נושאים אותי בשלושה. הפיכה על הגב, הדבקה, הטלאה — ולסעד.

קהל גדול של נערים, נערות וחברי משק המכה לבואנו. מרוב נאמץ לשחת לעצמי צליעה מרשימה אני חש כאבים בשדרה. הקהל נחצה לצדדים, ומפליג בין מבטי דחילו וריחמו אני עושה את דרכי למיטה... ונופל.

שוב הופכים על הבטן, מדביקים מטליאים מלטפים בחליקים. המון צוהל של אחיות וחולים מתקבץ סביבי. "ספר, ספר מה נשמע שם. האם זה באמת כמו שמספרים בעתונים וברדיו. ומשלנו אין בכלל הרוגים?" מבלי להסס לרגע אני חופן מכיסי ציור של מכתבים מצרים ומשלך אותם בפראות השמימה.

אהבה! אהבה! אהבה! זקן מקנח דמעה.
תל-השומר. להק של תלמידות גימנסיה צהורות כחסידות מרפרף סביבי. ידיים ורודות אך תקיפות משיכיותני על אלונקה ומסיעותני על פני פרוזורים חלוקים איצטבאית. לאחר ציפיה ארוכה ארוכה גוחן אלי רופא הייכני ומסביר לי — שלא אין לי כדור ביישן...
"אבל איך זה יתכן?" אני ממלמל בבעתה, "הרי כולם אמרו..."
"אמרו, אמרו," מתחין הרופא. "על כל פנים, החלטנו, מסיבות נוהליות, להשאירך בינתיים במחלקת המקרים הקשים."

אחר צהרים וערב. מנומנם לצלילי וילאות כבדים אני מלקק שוקולד. המומיה הגדולה והלבנה עם שני צנורות הזכוכית היא (כך מסבירים לי) שרינואי שחילץ חבר מטנק בוער. עתה ניגשים להאכיל אותו דרך הצנור באפי.

אני מתהפך על צדי השני
רעש גדול מתפרץ, צעדים נרגשים ומלמול. הדלת נקרעת לרוחה ולהדר טורף המון רב וגבר צעיר מדושן בראשו. בידו הוא מחזיק מיקרופון, מרפרף במבטו על השוכבים, חולף על פני המומיה ונתקע בי — אלי. כולם באים אלי! סוגרים עלי! לוחצים, חונקים, אויר... מיקרופון כראשו של נחש מתקדם, מתהדק מפתח וסוחט את כל המלים הסובות היפית והמצופות.

את החול לצדדים בתנופות פראיות. כל שריקה של פגז דוחקת אותי אל האדמה. חונקת דבר מה בגרוני הדבר משתהה מתקשה ומשתחרר רק עם ההתפוצצות הגואלת.

השוחה גדלה במהירות; יש בה כבר עמדת שכיבה. שירי כתי — אבנים, אך אוף מצחה להמשיך.

זיעה קרה מזדחלת בכל נקוביות גופי. היבלות מתנפחות אך אוף מצחה: "להמשיך!"
הגעתי לעמדת עמידה
"עכשו אני מקים קשר", אני אומר לו בקול מתגרה.

"קודם תרחיב את העמדה לשניים", אומר הוא.
כעבור עשר דקות הוא זוחל ומתגלגל פנימה. מפיו ומגופו נודף ריח בלתי-יגיעים.
"מה עם הקשר?" אני מוסיף ושואל.
"אין צורך, אין צורך", הוא מפטיר בליאות.

פתחתי את המכשיר; הקולות הגואלים של הרשת הגדודית מצפים את השוחה.
"יש באפשרותך להתקשר אל החטיבה או אל כל גדוד שתרצה", אני אומר בהידור.

באדישות הוא נוטל את השפופרת, מאזין רגע ושומטה בתנועה מהורהרת.
עתה נוטל אני את התפוצצות ומנסה להכנס אל הרשת הגדודית. ישו הגדול! במקום הקולות המדודים של תרגילי השדה פולט המכשיר בליט סמיך של מלמולים מסוכסכים ומצועקים להחריד. הכל מדברים בעת ובעונה אחת, נכנסים איש לדברי רעהו ומחרישים בצעקותיהם את היתר. קול זה נשמע לי מוכר; האם זהו כהן אברהם? צרור יריות משתחל לדבריו האם יש להסיק מכך שנהרג?

עשבי המדבר הכחושים החלו לנער מעליהם טיפות טל. לפתע מתחילה להסתמן מכוון דרום עננה, ועוד עננה... ועוד עננה...
"בזוקאים אליו!" נשמע קול היסטרי. איש אינו בא.

"כל המקלעים אליו!"
לאחר הפוגה קצרה מתרוממים כמה חיילים ומתקרבים אל הצועק בקפיצות קרב. העננות הולכות ומתגדלות. הולכות ומתרבעות... טנקים!

רגע! רגע! אל תתחילו! תבינו... אינני גבור; אינני אמיץ; אינני רוצה להרוג ערבים (למען האמת אין לי דבר נגדם). אינני יודע דבר על כל הכלים המסוככים והמפחידים האלה וגם אילו ידעתי לא הייתי מסוגל להפעילם כי רעש מפחיד אותי עד מות. אני מבלבל ומפורז מאוד. אני לא רוצה לחטוף כדור בתחת ולמות כמו אידיוט, אני מחרבן על כל המלחמה שלכם! אני מצפצף על כל המנהיגים שלכם. אני... אני יודע לרוץ אני... שלנו!!! שלנו!!! שלנו!!!

"ברח! הורה! תנו להם בשיניים! תנו להם באביאביהם! דפקו דפקו להם את הגשמה!"
אנשי המלואים קופצים מחוריהם, מנערים מעליהם את החול ומחבקים את הגיפים הפתוחים הגדושים צעירים בטוחים ועוליים המנערים מעליהם את הקשישים התמוהים וממשיכים בסיסתם הקדימה!

לא עוברת שעה וכל הגבעות שלפנינו מתכסות ברמשים הענקיים החותרים ודורסים על גדרות וחולות, מוצבים ועמדות, ערבים וגופות, אל הים הכחול, הכחול, הכחול.
ללא אומר ודברים אני נוטל את המכשיר. אוף מרים את תרמילי. לפנינו מישור אינסופי